श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा – नवम्बर-दिसम्बर, २०१६

कक्षा – शास्त्रितृतीयवर्षम् (SEM-5) **प्रश्नपत्रम् – ६** गुणाः - ७०

विषयः – सर्वदर्शनम् **कोड – CC-3.5.10** समयः – ११ तः ०२ पर्यन्तम्

दिनाङ्कः – ३०/११/२०१६ सन्दर्भग्रन्थः – ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् (प्रथमाध्यास्य प्रथमः पादः)

प्रथमान्वितिः (Unit-1)

प्रश्नः – १ अधस्तनेषु द्वयोः सूत्रयोः यथाभाष्यं व्याख्यां प्रदीयताम् । ०८

(१) “अथातो ब्रह्मजिज्ञासा” ।

(२) “जन्माद्यस्य यतः” ।

(३) “शास्त्रयोनित्वात्” ।

प्रश्नः – २ निम्नलिखितयोः कस्यचिद् एकस्य निबन्धात्मकम् उत्तरं लिखत । ०८

(१) यथाभाष्यं अध्यासभाष्यं विवृणुत

(२) ब्रह्मजिज्ञासाहेतुभूतस्य साधनचतुष्टयस्य यथाभाष्यं वर्णनं कुरुत ।

प्रश्नः – ३ निम्नलिखितेषु द्वयोः उपरि लघुटिप्पणीं लिख्यताम् । ०४

(१) सूत्रलक्षणम् ।

(२) भाष्यलक्षणम् ।

(३) “शास्त्रयोनिः” इति पदस्य विग्रहः ।

(४) शारीरकम् इति पदस्य अर्थः ।

प्रश्नः – ४ अधोनिर्दिष्टेषु पञ्चानाम् अतिलघूत्तरं यच्छत ०५

(१) ऋग्वेदादिशास्त्राणां कारणं किम्?

(२) भाष्ये अथशब्दः कस्मिन्नर्थे प्रयुक्तः?

(३) शारीरकमीमांसायां कति सूत्राणि सन्ति?

(४) किं नाम अध्यासः ?

(५) अनिर्वचनीयख्यातिं के स्वीकुर्वन्ति?

(६) अप्रत्यक्षे आकाशे बालाः किमध्यस्यन्ति?

(७) ब्रह्मसूत्राणि केन प्रणीतानि ?

द्वितीयान्वितिः (Unit-2)

प्रश्नः – ५ अधस्तनेषु द्वयोः सूत्रयोः यथाभाष्यं व्याख्यां प्रदीयताम् ०८

(१) “आनन्दमयोऽभ्यासात्” ।

(२) “विकारशब्दान्नेति चेत् न प्राचुर्यात्’ ।

(३) “अन्तस्तद्धर्मोपदेशात्” ।

प्रश्नः – ६ निम्नलिखितयोः कस्यचिद् एकस्य उत्तरं लिखत । ०८

(१) यथाभाष्यं समन्वयाधिकरणस्य सारांशं प्रकटयत

(२) अचेतनकारणवादम् ईक्षत्यधिकरणदिशा विवृणुत

प्रश्नः – ७ निम्नलिखितेषु द्वयोः उपरि लघुटिप्पणीं लिख्यताम् । ०४

(१) प्रधानकारणवादः ।

(२) अधिकरणलक्षणम् ।

(३) चेतनकारणवादः ।

(४) “सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्म’ ।

प्रश्नः – ८ अधोनिर्दिष्टेषु पञ्चानाम् अतिलघूत्तरं यच्छत ०५

(१) ब्रह्मणः स्वरूपलक्षणं किम्?

(२) ब्रह्मणः तटस्थलक्षणं किम्?

(३) "आनन्दमयः" इत्यत्र कः प्रत्ययः ?

(४) सर्वेषां वेदान्तवाक्यानां कुत्र तात्पर्यम्?

(५) प्रधानं जगतः कारणमिति के वदन्ति?

(६) आनन्दमयः कः अस्ति ?

(७) पूर्वपक्षरीत्या हिरण्मयः पुरुषः कः ?

तृतीयान्वितिः (Unit-3)

प्रश्नः – ९ अधस्तनेषु द्वयोः सूत्रयोः यथाभाष्यं व्याख्यां प्रदीयताम् ०८

(१) "आकाशस्तल्लिङ्गात्"।

(२) "अत एव प्राणः"।

(३) "भूतादिपादव्यपदेशोपपत्तेश्चैवम्"।

प्रश्नः – १० निम्नलिखितयोः कस्यचिद् एकस्य निबन्धात्मकम् उत्तरं लिखत। ०८

(१) ज्योतिरधिकरणम्।

(२) प्रातर्दनाधिकरणम्।

प्रश्नः – ११ निम्नलिखितयोः कस्यचिद् एकस्य उपरि लघुटिप्पणीं लिख्यताम्। ०२

(१) विज्ञानमानन्दं ब्रह्म।

(२) मीमांसा इति पदस्य अर्थः

प्रश्नः – १२ अधोनिर्दिष्टेषु कयोश्चिद् द्वयोः अतिलघूत्तरं यच्छत। ०२

(१) भूतानाम् उत्पत्तिः कस्माद् भवति?

(२) लोके प्राणशब्दः कस्मिन् अर्थे प्रसिद्धः?

(३) चरणम् इति पदस्य कः अर्थः ?

(४) प्रथमाध्यायस्य प्रथमे पादे कति अधिकरणानि सन्ति ?

***

Answer Key

कक्षा – शास्त्रितृतीयवर्षम् (SEM-5)	**प्रश्नपत्रम् – ६**	गुणाः - ७०
विषयः – सर्वदर्शनम्	**कोड – CC-3.5.10**	समयः – ११ तः ०२ पर्यन्तम्
दिनाङ्कः – ३०/११/२०१६	सन्दर्भग्रन्थः – ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् (प्रथमाध्यास्य प्रथमः पादः)	

प्रथमान्वितिः (Unit-1)

प्रश्नः – ३

१. अल्पाक्षरमसन्दिग्धं सारवद्विश्वतो मुखम् । अस्तोभमनवद्यञ्च सूत्रं सूत्रविदो विदुः॥

२. सूत्रार्थो वर्ण्यते यत्र वाक्यैः सूत्रानुसारिभिः । स्वपदानि च वर्णयन्ते भाष्यं भाष्यविदो विदुः ॥

३. शास्त्रस्य योनिः शास्त्रयोनिः , तस्य भावः शास्त्रयोनित्वम्, तस्मात्

४. शरीरे भव शारीरः, शारीर एव शारीरकम्

प्रश्नः – ४

१. ब्रह्म

२. आनन्तर्यार्थे

३. ५५५

४. स्मृतिरूपः परत्र पूर्वदृष्टावभासः

५. अद्वैतिनः

६. तलमलिनतादि

७. भगवता बादरायणेन

द्वितीयान्वितिः (Unit-2)

प्रश्नः – ७

१. साङ्ख्यमतरम् ।

२. विषयो विषयश्चैव विचारो निर्णयस्तथा । प्रयोजनं च पञ्चाङ्गं प्राञ्चोऽधिकरणं विदुः ॥

३. वेदान्तमतम् ।

४. ब्रह्मणः स्वरूपलक्षणम् ।

प्रश्नः – ८

१. सत्यादिकम्

२. जगज्जन्मादिकारणत्वम्

३. मयट्

४. ब्रह्मणि

५. साङ्ख्याः

६. पर एव आत्मा

७. आदित्यगतपुरुषः

तृतीयान्वितिः (Unit-3)

प्रश्नः – १२

१. ब्रह्मणः

२. पञ्चवृत्त्यात्मके वायौ

३. पादः

४. एकादश